

Učivo od 25. Do 29.5.2020

Napísať a naučiť sa poznámky

Vypracovať PL a zaslať mailom

Spoločenstvo organizmov

Jednotlivé populácie druhov nežijú osamote, žijú s inými populáciami organizmov. Všetky populácie, ktoré žijú na určitom priestore v danom čase nazývame spoločenstvo organizmov. Spoločenstvo organizmov je tvorené spoločenstvami baktérii, húb, rastlín a živočíchov. Medzi populáciami v rámci spoločenstva existujú medzidruhové vzťahy. Organizmy jedného spoločenstva majú rovnaké alebo podobné nároky na podmienky prostredia.

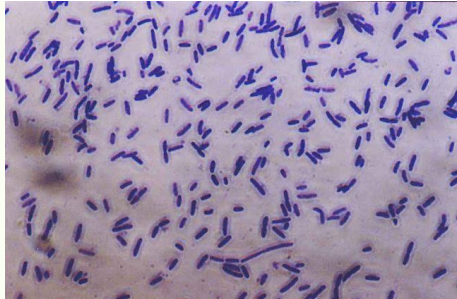
Spoločenstvo organizmov podľa podmienok môže byť:

- **suchozemské spoločenstvo** - spoločenstvo lesa, lúky...
- **vodné spoločenstvo** - spoločenstvo sladkých vôd, spoločenstvo slaných vôd, spoločenstvo potoka, rieky, mora...

Podľa typu organizmov delíme spoločenstvá na:

- spoločenstvo baktérii
- spoločenstvo húb
- spoločenstvo rastlín
- spoločenstvo živočíchov

Spoločenstvá podľa vplyvu človeka delíme na:

- **prírodné (pôvodné) spoločenstvá** - vytvorila ich príroda - les, vysokohorská lúka...
- **umelé spoločenstvá** - vytvoril ich človek - záhradka, park, akvárium...

Každé spoločenstvo má určitú **druhovú rozmanitosť**, ktorá závisí od podmienok prostredia. Druhy v spoločenstvách žijú v určitých stanovištiach, ktoré môžeme deliť napr. na **vrstvy (poschodia)**. **Zloženie spoločenstva sa mení** v priebehu roka - sťahovavé živočíchy opúšťajú na zimu spoločenstvo. Rovnako sa mení aj **veková štruktúra spoločenstiev** (na jar je viac mláďat). Niektoré druhy majú v spoločenstvách **väčšie zastúpenie (dominantné druhy)** iné menšie. Dominantné druhy sa väčšinou najlepšie prispôbili podmienkam prostredia.

Ekosystém

Ekosystém je tvorený spoločenstvami organizmov spolu s neživým prostredím. Je základnou ekologickou jednotkou - stavebnou aj funkčnou jednotkou prírody. Zloženie spoločenstiev v ekosystéme je závislé hlavne od klímy ekosystému (zrážky, teplota...).

Neživé zložky ekosystému:

- slnečné žiarenie
- voda
- vzduch
- pôda
- klíma

Živé zložky ekosystému: spoločenstvá organizmov

Rozdelenie ekosystémov podľa podmienok prostredia:

- **pevninské ekosystémy** - tropický les, púšť, savana, les mierneho pásma, tundra, tajga, lúka, mokrad'...
- **vodné ekosystémy**
 - *sladkovodný ekosystém*
 - so stojatou vodou - jazero, pleso, rybník
 - s tečúcou vodou - potok, bystrina, rieka
 - *morský ekosystém* - more, oceán
 - *ekosystém s brakickou vodou* (brakická voda je tam, kde sa mieša morská voda s riečnou, má nižšiu slanost' ako more, ale vyššiu ako sladká voda) - Baltské more, Kaspické more, ústie veľkých riek (Amazonka znižuje slanost' okolitého oceánu stovky kilometrov ďaleko)

Rozdelenie ekosystémov podľa vplyvu človeka:

- **prirodené (prírodné)** - človek do nich zasahuje minimálne, je v nich prirodený obeh látok a energie - les s minimálnym zásahom človeka, pleso...
- **kultúrne (umelé)** - vytvorené a udržiavané človekom - pole, záhrada...
- **polokultúrne** - lúky, lesy s hospodárskou činnosťou...
 - **Obeh látok a tok energie v ekosystéme**

producenty

rastliny - vytvárajú organické látky (pri fotosyntéze) z anorganických látok, viažu slnečnú energiu do organických látok

→

↓

konzumenty

živočíchy - musia konzumovať organické látky, lebo si ich nedokážu vyrobiť z anorganických, sú bylinožravé, mäsožravé a všežravé

↓↑

rozkladače

(reducenty)

baktérie a huby - rozkladajú organické látky odumretých tel rastlín a živočíchov na anorganické látky, ktoré potom môžu opäť využiť rastliny, vytvárajú humus, ktorý zúrodňuje pôdu

←

↓

- **Jedinec → populácia → spoločenstvo → ekosystém**